

Hogyan tovább, erdélyi magyarok?

Toró T.Tibor – Toró Tibor: Romániai magyar tanulságok és jövőképek. Vitaindító a Magyar Összefogás esélyeiről = Magyar Kisebbség, 2011. 1-2. sz. 7-33. p.

A 2007. novemberi Európai Parlamenti választások a romániai magyar politikai életet új színfolttal gazdagították: az addig egyedüli parlamenti képvisellel rendelkező RMDSZ mellett – független jelöltként – Tőkés László is mandátumhoz jutott. (Az írás megjelenése óta lemondott – a szerk.) Ezzel párhuzamosan a romániai magyar politikai intézményi képviselő hárompolusúvá vált: Az RMDSZ és a Magyar Polgári Párt mellett megalakult az Erdélyi Magyar Néppárt, amelyet az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács 2010. decemberi küldöttgyűlése jelentett be.

Az eredmények és a támogatottság

1. Az említett 2007. évi EU parlamenti választások nemcsak Tőkés László személyes sikerét hozták, hanem az RMDSZ-ét is: 2 mandátumhoz jutottak, és az eredmények azt mutatták, hogy a magyar szavazók közel 40%-kal jobban mobilizálhatók voltak, mint a románok. Ugyanakkor az is kifejezésre jutott, hogy az RMDSZ elsősorban az interetnikus környezetben ért el sikereket, Székelyföldön kevésbé, hiszen ott a magyarság nem kisebbséget, hanem többséget képvisel, ily módon nincs kisebbségi tudata.
2. A Magyar Polgári Párt a 2008-as helyhatósági választáson az 1. pont alatti „interetnikus környezet vs. Székelyföld” opció következtében kizárólag a Székelyföldön tudott eredményesen szerepelni. Kiderült az is, hogy Tőkés László politikai tőkéje csak korlátozott mértékben ruházható át másokra.
3. A parlamenti választások az RMDSZ számára felemás eredményt hoztak: míg mandátumait és a szavazatokból való részesedését nagyjából megtartotta, addig abszolút számokban a szervezet nagyjából kétszáz ezer szavazatot veszített.
4. A 2009-es EP választásokon létrejött „Magyar Összefogás” közös RMDSZ és EMNT jelöltjeiből álló listát hozott létre, amelyből – éppúgy, mint a választások kapcsán létrejött összefogásból – kimaradt a Magyar Polgári Párt. (Szerzők ezt a megosztottságot is a Partium és a Székelyföld egymástól eltérő szavazói magatartással magyarázzák.)
5. A magyarországi politikai fejlemények kontextusában: a FIDESZ kétharmados többsége birtokában az Erdélyi Magyar Nemzeti Ta-

nácsot támogatja, ezzel tovább feszítve az addig sem konfliktusmentes viszonyát az RMDSZ-szel.

Konfliktusok, nézetkülönbségek

1. Az első látványos konfliktust – szerzők szerint – Tőkés László tiszteletbeli elnöki tisztségének megvonása idézte elő az RMDSZ részéről még 2003-ban, s ekkor a belső ellenzék alapította meg az Erdélyi Nemzeti Tanácsot, amelyet ugyan az egész erdélyi magyar közösségre kiterjedő önkormányzati kezdeményezésként definiáltak, ám – igaz, kezdetben e szervezet részeként, de utóbb „külön identitással és cselekvési szabadsággal bíró részstruktúráként” – jön létre a Székely Nemzeti Tanács, a Székelyföld területi autonómiájának képviselője. Ezt követően alakult meg a Magyar Polgári Szövetség, majd a Magyar Polgári Párt, amely szervezeteket a „szétforgácsolt ellenzék integrálásának igénye” hozza létre az RMDSZ keretein kívül.
2. Tőkés László tárgyalásra irányuló felhívását az RMDSZ a Magyar Polgári Párt kimaradásához köti, ráadásul a helyzetet nehezíti az említett RMDSZ–FIDESZ ellentét is, amely – a szerzők szerint – részben az RMDSZ–Erdélyi Nemzeti Tanács konfliktus folyománya.

Befejezésül a szerzők egy olyan „stratégiai probléma-lista” meghatározását javasolják, amely „közös megegyezéssel kikerül a szembenálló táborok belpolitikai csatározásaiból”. Ez a „nemzeti minimum” a következő elemekből áll:

- a. Demográfiai csomag és népszámlálás kérdése
- b. Szórvány-kérdés
- c. Csángó-ügy.

Cholnoky Győző